

FörvR dom 2020-07-01, mål nr 13554-20, avslag
KamR beslut 2020-09-09, mål nr 5333-20, ej prövningstillstånd
HFD beslut 2020-10-27, mål nr 5809-20, ej prövningstillstånd

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen upphäver A-sons auktorisation som revisor med omedelbar verkan.

1 Inledning

A-son har varit föremål för FAR:s kvalitetskontroll. Det som framkommit vid den kontrollen har föranlett Revisorsinspektionen att öppna detta tillsynsärende. FAR:s kvalitetskontrollant har bl.a. gjort noteringar om att A-son har upprättat årsredovisningar för flera aktiebolag i vilka han var vald revisor.

2 Revisorsinspektionens utredning

Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Efter att under mer än 25 år ha varit verksam vid en större revisionsbyrå övergick A-son i januari 2017 till att bedriva sin revisionsverksamhet ensam i ett eget aktiebolag. FAR:s kvalitetskontroll utfördes i oktober 2018. Kontrollanten noterade att A-son hade upprättat årsredovisningar för flera av sina revisionsklienter. I sin kommentar till detta uppgav A-son att biträde vid upprättande av årsredovisningar sedan länge är en naturlig del av en revisors arbete med småföretag och att stora revisionsbyråer har haft egna redovisningsavdelningar för sådana tjänster.

Revisorsinspektionen har förelagt A-son att ge in en förteckning över samtliga bolag och räkenskapsår där han, sedan han startade sin nuvarande verksamhet, personligen har biträtt med upprättande av årsredovisning samtidigt som han har varit bolagets revisor samt att utförligt redogöra för vad detta biträde har bestått i.

Den förteckning som A-son har gett in omfattar nitton aktiebolag. För dessa bolag biträdde han, under räkenskapsperioder som sträcker sig från och med den 1 januari 2016 till och med den 31 december 2018, med upprättande av totalt trettioåtta årsredovisningar. I tjugonio fall upprättades årsredovisningarna i en mall som han hade med sig från sin tidigare arbetsgivare. I de nio övriga fallen – som alla avsåg räkenskapsåret 2018 – användes ett av de standardbokslutsprogram som finns på marknaden. Samtliga dessa nio årsredovisningar upprättades alltså efter tidpunkten för FAR:s kvalitetskontroll.

Under den aktuella tidsperioden hade A-son ca tjugo revisionsuppdrag i aktiebolag.

3 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Sedan han börjat bedriva sin revisionsverksamhet i egen byrå biträdde han under åren 2017 och 2018 några av sina kundföretag med upprättande av årsredovisning. Detta upphörde under år 2019 och bolagens årsredovisningar upprättas numera av bolagen själva eller av externa redovisningskonsulter. I ett av uppdragen på den förteckning som han har gett in till Revisorsinspektionen var det inte han själv utan hans hustru som upprättade bolagets årsredovisningar. Hustrun driver en egen redovisningsbyrå,

Han har inte egenhändigt upprättat några av revisionsklienternas årsredovisningar. Det arbete som han biträdde med var av teknisk natur. Han hade tillgång till en årsredovisningsmall och matade in siffror i den baserat på slutförd revision. Detta skedde i samråd med bolagens ägare. Förvaltningsberättelser, eventuella förtydliganden och tilläggsupplysningar i årsredovisningen ankom det på bolagens ägare att utforma. Han lämnade dock i förekommande fall förslag till obligatoriska noter. Även det biträde han lämnade efter det att han övergått till att använda ett standardprogram var av teknisk natur. Han utgick då från en slutlig SIE-fil efter avslutad revision. Förvaltningsberättelser, eventuella förtydliganden och tilläggsupplysningar utformades av bolagens ägare.

4 Revisorsinspektionens bedömning

I 9 kap. 17 § aktiebolagslagen (2005:551) finns regler om revisorsjäv. Den som är jävig får inte vara revisor i bolaget. Det innebär att en jävig revisor omedelbart förlorar sin behörighet att vara revisor i det bolag som jävet gäller.

Enligt 9 kap. 17 § första stycket 2 aktiebolagslagen får den inte vara revisor som biträder vid bolagets bokföring. Enligt samma paragraf första stycket 5 gäller detta även för den som är gift med någon som lämnar sådant biträde.

Av 4 kap. 1 § 5 bokföringslagen (1999:1078) följer att upprättandet av årsredovisning är en del av bokföringsskyldigheten. Åtgärder som avser upprättande av årsredovisningen träffas följaktligen av reglerna i 9 kap. 17 § aktiebolagslagen. En revisor är visserligen skyldig att lämna råd och förslag om förbättringar i bolagets bokföring och dess förvaltning (s.k. revisionsrådgivning), men varje självständig befattning med bokföringen faller utanför det tillåtna området.

Revisorsinspektionen har i ett tidigare avgörande (dnr 2000-1230) uttalat att en revisor som själv framställer en revisionsklients årsredovisning med hjälp av ett datorbaserat program har lämnat sådant biträde med bokföringen som faller in under jävsbestämmelserna. Det slags biträde som A-son lämnade och som han ansett vara av teknisk natur har prövats i ytterligare två av inspektionens avgöranden (dnr 2014-1189 och dnr 2015-321). Inspektionen uttalade i dessa fall att sådan omvandling av den löpande bokföringen till balansräkning, resultaträkning och noter utgjorde biträde vid upprättandet av årsredovisningen och därmed biträde vid bokföringen.

Det biträde som A-son lämnade sina revisionsklienter med upprättandet av årsredovisningarna gick utöver området för revisionsrådgivning och träffas därför av aktiebolagslagens jävsbestämmelser. Han var alltså inte behörig att vara revisor i bolagen.

Kravet på att revisorn av omgivningen uppfattas som oberoende har central betydelse för revisionens tilltroskapande funktion. Det är därför av stor vikt att revisorer i sin verksamhet respekterar och följer de i detta syfte grundläggande bestämmelserna om jäv. I förevarande fall har A-son under ett par år bedrivit sin verksamhet på ett sätt som innebär att han varit jävig i nära nog samtliga sina revisionsuppdrag. Genom detta systematiskt felaktiga arbetssätt, som dessutom har fortgått även efter det att förhållandet påtalades i

samband med FAR:s kvalitetskontroll, har han allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska ges en disciplinär åtgärd. Vid en sammantagen bedömning finner Revisorsinspektionen att omständigheterna är synnerligen försvårande och att det därför finns anledning att, med stöd av 32 § andra stycket och 35 § andra stycket revisorslagen (2001:883), upphäva A-sons auktorisation som revisor med omedelbar verkan.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Michael Frie, redovisningsexperten Claes Norberg, rådgivaren Charlotte Sandart och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson och revisionsdirektören Elizabeth Løchting, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Elizabeth Løchting

Hur man överklagar, se bilaga.